

СТАНОВИЩЕ

По процедура за придобиване на
образователна и научна степен
„Доктор”

Професионално направление: 8.2.
Изобразително изкуство
Докторска програма „Дизайн“
Департамент „Дизайн“,
НБУ

Тема: **„Природни форми и дизайн.**

Системен подход при изграждане на жизнена среда”

на доц. Емилия Панайотова, НБУ

от проф. д-р Бисера Вълева, СУ „Св. Кл. Охридски“

1. Дисертационният труд на Емилия Панайотова е структуриран в следните части: Въведение, три глави, Заключение, Списък на използваната литература и Приложение - представящо образци на съвременния дизайн. Общият обем на труда е от 122 страници. Той съдържа всички необходими елементи на докторска дисертация и е разработен в съответствие с изискванията за такова изследване – преимуществено в областта на теорията на изкуството. Съотношението между обема и съдържанието на отделните глави е балансирано. Приложението подкрепя и доказва основната теза на труда, като е логична основа на научно-изследователската работа на докторантката. Изводите са добре определени. Добро впечатление прави списъкът на използваните източници - литература по темата и интернет сайтове.

2. Целите, които обобщено могат да се представят като:

- Анализ на природните форми и отражението им върху жизненото пространство на човека;
- Въздействието на природните форми върху формите в изкуството и отношението им към жизнената среда и символният ѝ аспект;
- Сравнителен анализ на възникването и развитието на природните форми и формите на визуално-пластичните изкуства и дизайна;

са интелигентно формулирани и правилно определени, също както и основният предмет и методологията на изследване (теоретичен анализ).

3. Изследваният проблем е актуален и значим за развитието на специфична част от теорията на визуално - пластичните изкуства, в частност – дизайна във всичките му форми, тъй като представя и анализира важни формообразуващи, естетически и общоприложими принципи.

4. Като постижение в докторския труд на доц. Емилия Панайотова може да бъде отбелязан визуално – философският проблем от втора глава, трета точка, в която се представя синергичната теория, разглежда се понятието „атрактор” и връзката му с трансформацията на определена природна форма във визуалните изкуства и дизайн.

Добро впечатление прави примерът, който докторантката представя – теорията за трансформация на фрактални размерности - и обвързването ѝ с общи визуални принципи на приложение в текстилния дизайн. По този начин Емилия Панайотова извежда и защитава основаната концепция на дисертационния труд, като демонстрира пряката зависимост на теоретичните обобщения с конкретен пластичен опит. За доказването на тази корелация са проучени са много специализирани литературни източници и интернет сайтове. При направените анализи на различни теоретико – визуални обвързаности личи персоналната авторова позиция.

5.Изводите на труда впечатляват с отношението между лично-артистични интереси и общовалидни практики в различни аспекти на човешката дейност като се доказват решенията при дизайна, който обединява функционално - техническите параметри с естетически потребности.

- Представянето на системният (синергетичен) подход като общо теоретичен и технико-приложен потенциал за установяване на взаимовръзката между природните форми и дизайнерските практики, както и прилагането на принципите му;
- Също така интерес представлява реинвентингът като възможност за постигане на максимална ефективност и доближаване на изкуствено създадената жизнена среда до природната среда;

6. Като постижение, може да се отбележи, че в докторския труд на доц. Емилия Панайотова е представяна структурата и методологията на конкретна работа в началото на всяка от трите глави на текста.

- В труда е приложен методът на теоретичен анализ, който доказва правилността на подхода и значимостта на критическото изследване. Научните постановки са направени задълбочено, коректно и убедително като предложените обобщения доказват основната теза на труда.

- Приемам като верни и съществени приносите в дисертационното изследване. Приносен (според мен) е проблемът за осъвременяване на модела на устойчивия дизайн в новите условия на информационното общество. В предлагания модел се отчита въздействието на *„бифуркационните елементи на развитието и възможността за реализиране на дизайнерски решения в условията на различни по своя характер социални и икономически кризи“*.

-Така също полифункционалността на разработената теоретична основа на *„модела на трансформация на природните форми и образци в произведения на визуалните изкуства и дизайнерски образци, може да бъде приложена освен към различните видове дизайн и към други типове визуално-пластични изкуства“*.

- Тази теоретична теза както и другите синтезирани приноси в труда биха били от полза, както в областта на критиката и теорията на изкуството, така и в академичната подготовка на студентите от различни дизайнерски специалности и специалност *„Изкуствознание“*, във всички висши учебни заведения, в които се изучават.

7. Чрез направените научни публикации в авторитетни академични форуми като:

- академично списание на Русенски университет „Ангел Кънчев”, Факултет по обществени науки, 2012, том 51, серия 1,2

- академичното списание на Научно-технически съюз по текстил, облекло и кожи , сп. Текстил и облекло , кн. 12, 2012г,

- академичното списание на университет „Проф. Д-р Асен Златаров” – Бургас, Факултет по обществени науки, кн.2,Том VIII VOL.№2, 2012;

результатите от дисертационния труд имат необходимата популяризация в средата на специалистите в областта.

8. Авторефератът е добре направен и принципно отразява всички основни идеи в цялостната разработка.

Заклучение

На базата на постигнатите резултати в представения текст на труда „Природни форми и дизайн. Системен подход при изграждане на жизнена среда“, както и оценката ми относно приносите, автореферата и научните публикации на докторанта, имам основание да смятам, че докторантският труд има необходимите качества на дисертационен и да предложа на научното жури да присъди на доц. Емилия Кирилова Панайотова образователната и научна степен „доктор“.

проф. д-р Бисера Вълева
СУ, „Св. Климент Охридски“
ФНПП, катедра „Изобразително изкуство“

06.06.2013

София